

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiune

„BISERICA și ȘCÓLA.“

Êr banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Academie teologică pentru Metropolia ort. rom. din Transilvania.

În congresul național bisericesc din anul 1878 membrul congresual V. Mangra a făcut propunere să se înființeze o academie teologică pentru calificarea mai înaltă a clerului din întreaga provincia noastră metropolitană. Iar congresul sub Nr. prot. 192 din acel an a însărcinat consistoriul metropolitan a studia cestiunea și la procsima sesiune congresuală a așterne propunere motivată în privința realizării acestei idei. La procsimul congres însă, care s'a ținut în anul 1881, consistoriul metropolitan raportează că a întâmpinat greutăți în studiarea cestiunii; dar congresul, necunoscând greutățile cari au împedit studiarea, sub Nr. prot. 81 declară, că nu poate apretia valoarea aceloră, ci insistă pentru executarea concludusului congresual din 1878.

Astfel, în anul 1885 I. P. S. Sa, reposatul Metropolit, Miron Romanul a recercat pe însuș părinte V. Mangra să elaboreze proiectul pentru înființarea academie teologice, iar congresul bisericesc din 1886 sub Nr. prot. 210 a însărcinat consistoriul metropolitan să comunice proiectul din cestiune sinoadelor eparchiale, spre a-se pronunța asupra lui, iar voturile sinoadelor să le subștearnă procsimului congres.

De atunci și până azi afacerea stă baltă. A trebuit să treacă 20 de ani numai pentru studiarea cestiunii, astfel că în privința culturii generale a clerului stăm tot ca mai înainte, dacă nu chiar mai rău. Evenimentele s'au precipitat asupra noastră, au venit legile politice bisericești, legea pentru întregirea venitelor preoțești din partea statului, punându-se ca condițiune pentru îmbunătățirea dotațiunii până la 800 florini calificatiunea de 8 clase gimnasiale, ceea-ce avea în vedere proiectul pentru întemeierea academie teologice.

Cestiunea fiind de o importanță capitală pentru biserică, căci fără o cultură științifică mai înal-

tă, clerul nu-și va pute îndeplini chemarea sa, în cele următoare publicăm atât corespondența părintelui V. Mangra cu Metropolitul Miron Romanul, cât și proiectul cu espunerea de motive pentru întemeierea academie teologice.

Nr. 2462/1885 Pres.

Mult Onoratului Domn *Vasilie Mangra*, profesor de teologie în Arad.

Hârtia Escelenției Sale, părintelui Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul dtto 28 Iunie a. e. Nr. 240 dimpreună cu adneusul ei — Ți-se trimite în alăturare sub ./. 2 fr. P. T. D. Tale pre lângă însărcinarea, ca într'un esibit separat să dezvolti mai pre larg ideile P. T. D. Tale în privința realizării propunerii de a se înființa o academie teologică — care esibi ni-1 vei subșterne apoi aici cât mai curând pre lângă restituirea actelor comunicate, spre a-1 pute înainta Prea Venerabilului Consistor metropolitan.

Arad, la 24 Iuliu 1885.

Ioan Mețianu, m. p.
Episcop.

Escelenției Sale I. P. Sfințitului Domn Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul.

Escelenția Voastră!

Primind însărcinarea onorifică din partea Escelenței Voastre de datul 28 Iunie 1885 Nr. 240 metrop. ex 1881 și împărțită mie cu hârtia Prea Sfințitului meu Episcop diecesan din 24 Iuliu 1885 Nr. 2462 Pres., vin cu respect filial a Vă presenta sub ./. modesta mea lucrare, privitoare la înființarea unei academie teologice, pentru cultura superioară a clerului din Metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania.

După proiectul, ce am elaborat, academie teologică este pusă în rândul facultăților de teologie

dela universități. Și sum convins, că nu dorește nimenea mai mult ca **Esceleția Voastră** ridicarea clerului bisericeii române ortodoxe la o cultură unversitară.

Solicitudinea **Esceleției Voastre**, secondată de bunăvoință reprezentanței cei mai înalte bisericești, poate duce în sfârșit, ca cursul academiei teologice să se deschidă încă cu începerea anului școlastic 1886/7.

Intru cât însă la unele cestiuni și puncte din proiect va trebui desluciri mai amănunțite, declar că voios mă pun în serviciul cauzei, la dispozițiunea **Esceleției Voastre**.

Arad, la 18/30 Maiu 1886.

Al **Esceleției Voastre**

umilit fiu

Vasilie Mangra, m. p.

I. Espunere de motive.

Biserica română, după pozițiunea sa geografică, fiind la mijlocul hotarelor daspărțitoare între Orient și Occident, ea astat în curs de veacuri sentinela ortodoxiei în Orient și a creștinătății în Occident; prin puterea credinței religioase a fiilor sei ea a mântuit civilizațiunea europeană de potopul Mohamedanismului și a apărât ortodoxia bisericeii orientale contra inovațiunilor și eresiilor occidentale. Rolul ei însă nu s termină aci.

Biserica română, ca instituțiune de cultură și civilizațiune, a fost ocrotitoarea limbei și culturai române; dascalii ei au fost cei întâi apostoli ai culturai naționale, au fost cei întâi cultivatori ai limbei și literaturai române. Problema ei remâne așadar, pe lângă propagarea culturai generale, a propaga în special cultura poporului românesc și întru aceasta ea are de împlinit o misiune evangelică, intocmai ca propagarea cuvântului divin.

Dar timpul înaintat, în care ne aflăm, pretinde dela noi în respectul acesta mai mult decât au făcut părinții nostri în vremile trecute, în cari s'au ilustrat Simeonii, Dositeii, Varlaamii, Grigorii etc.

În bisericele statelor mai civilizate de mult s'au înființat universități și academii pentru respândirea științelor mai înalte în cler, s'au format grade și semne distinctive în onoarea științei spre a o recomanda tuturor și a deștepta activitatea și emulațiunea aspiranților la treptele ierarhiei bisericești.

În anii din urmă și bisericele sorori din Bucovina și Regatul României au călcat pre urmele bisericeilor din statele mai civilizate, înființând fiecare câte o facultate teologică pentru cultura superioară a clerului său, numai sora lor biserica ortodoxă din Transilvania a rămas îndrept. Aceasta stare înapoiată a învățământului teologic nu este demn de biserica noastră autonomă ca să continue mai departe.

Crearea de școale superioare ale bisericeii este ridicarea de fortărețe spre apărarea cugetărei națio-

nale în contra învasiunilor moderne, contra teoriilor distrugătoare de naționalități, contra teoriilor sociale și politice, cari mincinos, în numele omenirei izbesc în cea mai sublimă manifestațiune, **naționalitatea și biserica**.

Trebuința de școală teologică superioară se simte mai cu seamă în biserica noastră din Ungaria și Transilvania, care prin contactul imediat este espusă la înriurirea bisericeilor de diferite confesiuni și naționalități, toate povățuite de preoți cu înaltă cultură și mulți chiar bărbați erudiți.

În lipsa de școale superioare, talente, cari, cultivate de ajuns ar pute aduce foloase însemnate bisericeii și națiunii, se îngroapă ori se părăginesc și dispar fără urme. În lipsa de oameni instruiți în școale mai înalte, arhivele și bibliotecele Episcopiiilor și Mănăstirilor stau necercetate, documentele istorice acoperite cu pulbere, spre dauna cea mai mare a istoriei și literaturai noastre naționale. Iată ceea ce reclamă în mod imperativ crearea unei școale românești pentru învățământul superior! Dar aceasta fiind aproape cu neputință în împrejurările actuale, remâne ca să ne cercăm mângâierea iarăși la sinul maicei bisericeii, remâne ca aceasta trebuință vedită să-o împlinim prin ridicarea unei școli teologice superioare, prin **academia teologică**.

Academia teologică a Metropoliei române ortodoxe din Ungaria și Transilvania va avé menirea specială, până la timpuri mai bune, ca să suplinească locul unei universități naționale. Ea va avé să formeze nu numai teologi de profesiune, preoți pentru dirăgătoriile bisericești și gradele mai înalte ierarhice, ci totodată și bărbați de litere și oameni capabili de a reprezenta știința și literatura națională!

În fine, biserica noastră, ca biserică autonomă, după „Statutul organic“ având a-și regula, administra și a conduce afacerile sale bisericesci, cât și cele școlare și economice-finanțiare în toate părțile și factorii ei constitutivi independent, după forma reprezentativă, de aceea menirea academiei teologice va fi încă de a pregăti preoți dibaci în conducerea bisericeii și tari întru apărarea și susținerea drepturilor sale constituționale pe toate terenele. De aci necesitatea pentru predarea unor științe în academie, cari altfel nu au nici o înrudire cu științele teologice, dar care sunt indispensabile în administrațiunea bisericească.

Aceste sunt principiile și temeiturile din cari am proces la elaborarea următorului:

II. Proiect

relativ la înființarea academiei teologice pentru clerul metropoliei ortodoxe a Românilor din Ungaria și Transilvania.

1. În metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania se înființază o academie teologică în Sibiu.

Academia teologică are misiunea de a cultiva științele teologice și a pregăti pe candidații la preoție și la celelalte grade ale ierarhiei bisericești, precum și pe profesorii la institutele teologice diecesane, profesorii de religie la gimnasilor și alte institute publice de educație.

2. În academia teologică se vor primi numai studenții absolvenți de gimnasiu, cu examen de maturitate (bacalaureat).

3. Cursul învățământului academic va fi de patru ani.

4. În academia teologică se vor preda științele următoare: a) Limba ebraică, limbele orientale, limbile: greca, latina și slavona bisericească, b) Filosofia; c) Istoria limbii și literaturii române; e) Istoria religiei, Istoria biblică și a bisericii creștine și în particular Istoria bisericii române; c) Introducere în sânta scriptură a Testamentului vechiu și nou, Archeologia biblică, Ermeneutica sacră, Esegesa sacră; f) Patrologia și Patristica; g) Simbolica; h) Istoria dogmelor, Teologia dogmatică, Dogmatica comparativă; i) Teologia morală; j) Archeologia bisericii; k) Liturgica; l) Dreptul canonic al bisericii ortodoxe și dreptul canonic comparativ; m) Teologia pastorală; n) Oratoria bisericească sau Omiletica; o) Catechetica; p) Filosofia dreptului; q) Dreptul public ungar; r) Economia națională; s) Musica bisericească.

Aceste științe se vor preda grupate după discipline, conform planului de învățământ, compus de consiliul academiei.

5. Examenul va fi anual. Nimenea nu va fi admis la depunerea examenului din științele predate într'un an, dacă nu va putea documenta că a depus examenul din științele anului anterior.

6. Gradele ce se vor da decâtă academie vor fi: „candidat“ și „licențiat“ în teologie. Gradul de „candidat“ se va conferi în urma examenului general de absolvirea studiilor teologice, iar gradul de „licențiat“ se va da în urma unei teze, publicată și susținută în public.

Gradul de „doctor“ în teologie se va putea căpăta la una din facultățile de teologie dela Cernăuți ori București.

7. Numai tinerii absolvenți de academia teologică vor fi alegibili ca preoți în parochiile de clasa primă, în posturile de profesori la seminariile diecesane și de cateheți, apoi în posturile de protopresbiteri și de membri ai consistoarelor eparchiale.

8. Instrucțiunea și educațiunea academică, sub direcțiunea generală a Sinodului episcopesc, este îndreptată nemișcată la Consistoriul metropolitan.

9. Pentru predarea științelor în academia teologică se vor avea 8 (opt) profesori, cari se vor alege de Consistoriul metropolitan dintre cei, ce vor posedea gradul de doctor în teologie. Însă vor putea fi aplicați ca profesori titulari ori docenți și persoane cu altfel de titluri, recunoscute pentru zelul și capacitatea lor.

10. Congresul național bisericesc va îndatora Arhidieceasa și diecesele sufragane a contribui din fondurile proprii, în proporțiune, cu sumele de bani ce se vor recere pentru susținerea academie și remunerarea profesorilor.

11. Deoarece susținerea Academiei teologice alături de Seminariile existente ar îngreuna prea tare fondurile bisericești, seminariul „Andreian“ se va preface în academie teologică, și va purta numirea: „Academia Andreiană.“

12. Un regulament special, elaborat de către consiliul Academiei și întărit de Consistorul metropolitan, va hotărî modul de administrare a institutului, modul de ținerea examenelor și casurile de disciplină.

13. Academia teologică va avea și un internat, unde studenții vor fi educați cu cea mai îngrijită disciplină religioasă-morală, și acolo se vor întreține cu toate cele trebuitoare din partea dieceselor, ori din mijloacele lor proprii.

14. Până se va îmbunătăți pozițiunea materială a clerului în genere, seminarele teologice din Arad și Caransebeș, vor avea misiunea de a pregăti candidații la preoție, cari vor fi reclamați de trebuințele bisericii și cu mai puțină calificățiune pentru parochiile de clasa a doua și a treia.

În aceste seminare vor învăța și tinerii din Arhidieceasă, cari în lipsa studiilor prepatoare nu vor putea fi primiți în academia teologică.

Remâne în dreptul Sinoadelor eparchiale din Arad și Caransebeș a se înțelege asupra cestiunei: oare n'ar fi mai salutar a contopi cele două seminare diecesane într'un seminar teologic comun?

Arad, la 18/30 Maiu 1886.

Vasilie Mangra.

Practica educațiunei.*)

(Continuare.)

Trecând la lecțiunile lucrurilor, cari formează învederat o continuare firească a acestei prime culturi a simțurilor, vom observa că sistemul urmat de obicei e cu totul deosebit de cel al firii, astfel cum el apare în prima copilărie, în viața adultă și în istoria civilizațiunei. „Va trebui, zice d. Marcel, să se arate copilului cum sunt legate deosebitele părți ale unui lucru, etc.“; ori ce manual de lecțiuni de lucruri conține o listă de fapte, cari vor trebui să fie predate copilului cu prilejul fiecărui lucru pus înaintea lui. Însă știm, prin cea mai mică observare a vieții zilnice a unui copil, că tot ce învață dânsul înainte de a ști să vorbească, învață dela sine; că însușirile de soliditate și de greotate, însoțite de oare cari aparențe, ca colorile și formele, cari deosebesc persoanele unele de altele; că producerea sunetelor speciale de către ani-

*) După Hebertr Spencer, de B. Marian.

male cu un anumit aspect sunt fenomene, pe cari le observă cu totul singur. În vîrsta adultă, când nu mai avem profesori la 'n demână, facem noi înșine ceas cu ceas observațiunile noastre; scoatem concluziunile, de cari avem nevoie, spre a-ne călăuzi zi cu zi noi înșine și izbânda în viață atîrnă de chipul, mai mult sau mai puțin complet, cu care observăm de modul mai mult sau mai puțin esact, în care conchidem. E deci probabil oare, atunci când vedem calea urmată în evoluția întregii omeniri, reproducîndu-se la copil și la om, că trebuie urmată o cale deosebită în vremea perioadei, care ține dela prima copilărie pînă la maturitate și aceasta într'un lucru așa de simplu, cum e a învăța să cunoaștem proprietățile lucrurilor? Nu e oare clar din potrivă, că trebuie urmat în totul și pururea același metod, și natura nu ne conduce ea oare cătră aceasta, dacă avem numai mintea s'o vedem și umilinta de a-i ne supune? Ce e oare mai invederat, de cât dorința de simpatie intelectuală, pe carea o simt copiii? Privește copilașul așezat pe genunchii tîi, unul aproprie jucăriile sale de fața ta, ca să le poți să le vezi și tu! Vezi, cum te privește când degetul său moale a produs un trosnet pe masă! Cum reîncepe și te privește iarăși, par' că ți-ar spune: „Ascultă acest sunet nou! . . .” obicei, pe carele vor păstra multă vreme, dacă neroada mamă nu i-ar opri, să nu o mai supere. Observă cum toți copiii, când sunt la plimbare, aleargă cătră guvernanta lor spre a-i arăta floarea pe carea au cules-o, arătându-i cât e de frumoasă și rugându-o să spue, că și ei i-se pare frumoasă! Vezi marea viciune cu carea ori-care strengar provestește lucruri nou, pe cari le-a văzut, de are cine numai să 'l asculte. Înaintea unor atari fapte, inducția e trasă dinainte. Nu e oare clar, că trebuie să conformăm mersul nostru acestor insticte intelectuale; că trebuie să sistematizăm procedeul naturii; să ascultăm tot ceea ce copilul are să ne spue asupra fiecărui lucru; să 'l încurajăm să spue mai mult de cât poate; câteodată să atragem luarea sa aminte asupra faptelor, cari i-au scăpat din vedere, cu scopul de a-'l pune pe cale să-le observe el însuși și când i-se vor înfățișa; și de a-i da îndată sau de a-i indica serii nou de lucruri, asupra cărora să se poată de asemenea exercita printr'o cercetare completă? Privește în ce chip o mamă deșteaptă călăuzește lecțiunile sa'le, urmînd acest metod. Incetul cu incetul ea obișnuște pe copilul său cu numirile însușirilor celor mai simple: Asprime, moliciune, culoare, gust, dimensiune; în aceasta e ajutată chiar de copil, care îi arată îngrabă, că cutare lucru e roșu, că acela e aspru, îndată ce a învățat cuvintele spre a exprima aceste însușiri. Cu cât ea îi arată alte lucruri de văzut și de atins, ea îi atrage atenția asupra unora din însușirile adiționale ale acestor lucruri, avînd grijă de a-le aduna într'o menițiune comună cu acelea, pe cari le cunoaște deja în așa chip ca, prin inclinarea firească a imitațiunei, să se obișnuiască

a-le repeta una după alta. Puțin câte puțin, fiind că se prezintă cazuri, în cari el omite menționarea uneia sau mai multor însușiri pe cari le cunoaște, ea încearcă să 'l întrebe: dacă nu mai are ceva de spus despre lucrul, pe care il are înaintea lui. E probabil, că el nu va ști să spună nimic. Atunci, după ce l'a lăsat o clipă incurcat, ea îi vine într'ajutor, rizînd puțin de nereușita lui. După câteva încercări de acest fel, copilul sfîrșește prin a ști ce are de făcut. În data viitoare, când mama îi va spune că ea mai știe ceva asupra lucrului în chestie mai mult decât dînsul, mîndria sa e escitată: el va privi cu luare aminte, își va aminti tot ce a auzit și, problema fiind ușoară, el o va deslega. Iată-l încântat de izbânda sa și mama îi împărtășește bucuria. Ca toți copiii, el e fericit să afle ce e în stare să facă. El dorește biruințe nou și caută să-i mai spue ceva. Cu cât facultățile sale se desvoaltă, ea adaugă însușiri nou în lista sa, progresînd dela calitate de asupra la aceea de dulce, dela ceea de noduros la aceea de neted, dela culoare la lustru, dela corpurile simple la corpurile compuse, complicînd pururea problema în proporția puterilor copilului, ținîndu-i atenția și memoria mereu încordate, susținîndu-i totdeauna interesul, dîndu-i materia impresiunilor nou, pe cari poate să și-le asimileze, procurîndu-i neincetat plăcerea de a fi învins pedecile, pe cari poate să le birue. Invederat, că lucrînd astfel, ea nu face altceva, decât să urmeze mersul spontan, urmat de copilul însuși în timpul primei perioade a vieții sale; ea ajută numai evoluția sa firească și o ajută în modul, care-i este sugerat de chipul instinctiv de a fi al copilului. Invederat, că acest chip e cel mai propriu întru a da acestuia obiceiul de a observa cu pătrundere, ceea ce e obiectul, pe care și-l propun lecțiunile lucrurilor. A spune sau a arăta lucrurile unui copil nu însemnează a 'l învăța să le observe, ci a face din el un simplu recipient pentru observațiile altora; înseamnă mai mult a slăbi de cât a întări inclinarea sa firească de a-se instrui spontan; înseamnă a 'l lipsi de plăcerea, pe carea i-o dă munca încoronată de succes; înseamnă a-i înfățișa ceea ce e atrăgător, dobîndirea cunoștințelor, sub aspectul unui învățămînt formal și a produce astfel nepăsarea și desgustul, pe cari le arată adesea copiii pentru astfel de lecțiuni. A purcede, din potrivă, în chipul pe care l'am arătat, înseamnă a călăuzi spiritul cătră hrana, pe carea o dorește, a adauga poftei sale intelectuale sentimentele, cari îi sunt firește asociate: amorul propriu și trebuința de simpatie; a aduce prin adunarea tuturor acestor motive o intensitate de atenție, carea procură percepțiuni puternice și complete; înseamnă, în sfîrșit, a obicinui dela început mintea a-se ajuta ea însăși — obicei, pe care il va păstra în toată viața.

Lecțiunile lucrurilor ar trebui predate nu numai în alt mod de cât cum sunt acum, ci ar trebui să îmbrățișeze mult mai multe lucruri

de cât îmbrățișază, să fie urmate mult mai târziu decât acuma. Ele n'ar trebui să se mărginească la lucrurile cuprinse în casă, ci să cuprindă pe acelea, cari se găesc pe câmpii și livezi, în mine și pe țărmurile mării. Ele n'ar trebui să se sfârșesc cu întâia perioadă a copilăriei, ci să fie urmate și în tinerețe în așa chip, încât să se contopească pe ne-simțite cu cercetările îndelungate ale naturalistului și ale savantului. Aci iarăși n'avem decât să urmărim indicațiunile naturii. Este oare o plăcere mai vie decât aceea a copilului, care culege o floare nouă, care găsește o insectă necunoscută, sau care adună petricele și scoici? Și cine nu vede, că împărțindu-i plăcerea, putem aduce pe copil la cercetarea completă a însușirilor și a structurii lucrului, care 'i-a atras luarea sa aminte? Ori-ce botanist, care a condus copii în păduri și livezi, a putut să observe graba, cu carea ei se asociază la lucrările sale, ardoarea pe carea o pun în a-i găsi plante, atenția cu carea 'l urmăresc în esamenul, pe care-'l face dânsul și mulțimea de întrebări, cu cari îl copleșesc. Un adept al lui Bacon, consecvent cu el însuși — servitor și interpret al naturii — va înțelege, că el trebuie să urmeze cu modestie indicațiile, cari îi sunt date astfel. Copilul, care a fost obicinuit cu proprietățile simple ale corpurilor neorganice, va trebui să fie condus prin procedeu deja urmat la cercetarea completă a lucrurilor, pe cari le întâlnește în plimbările sale zilnice. Se va începe prin faptele cele mai puțin complexe: la plante se va observa culoarea, numărul, forma petalelor, aceea a rădăcinii și a frunzelor; la insecte numărul aripelor, al picioarelor, al antenelor și culoarea. Când aceste fapte vor fi fost constant și complet observate, se va trece la altele, la flori numărul staminelor și al pistilurilor, forma culorii e radiată sau bilaterală? așezarea și fisionomia frunzelor sunt ele oare opuse sau alterne, pedunculat sau sesile și netede sau dințate, fără păr sau pėjoase? La insecte ne vom ocupa de împărțirile trupului, de segmentele abdomenului, semnele aripelor, numărul articulațiilor și picioarelor, dispoziția altor organe; și totdeauna sistemul de urmat va fi de a inspira copilului ambiția de a vedé tot și de a spune el însuși totul. Mai târziu, când va sosi vârsta potrivită pentru acest studiu, se va puté indica copilului, ca o favoare, mijloacele de a conserva aceste plante, cărora le-a dat atâta preț cunoștințele dobândite și ca o favoare și mai mare poate îngăduirea de a crește omizile fluturilor ordinari: distracție, — noi personal am făcut esperiință — care e din cele mai vii, ține ani întregi și care, când devine punctul de plecare al unei colecțiuni entomologice (de insecte), adaugă un interes imens plimbărilor de Duminecă și formează o escelentă introducere la studiul fiziologiei.

Ne așteptăm să ni-se răspundă, că aceasta ar însemna: a se perde vreme și puteri, și că copilul ar face mai bine să 'și scrie temele sale și să învețe

a socoti, spre a-se pregăti pentru lucrările și treburile, pe cari le va întâlni în viață. Am regreta, că există idei așa de grosolane asupra educațiunii și o concepție așa de strimă a utilității. Fără a vorbi de nevoia, ce se simte de a desvolta sistematic percepțiunile și de valoarea metodei arătat spre a ajunge la acest rezultat, noi pretindem că cunoștințele astfel dobândite au însemnătate prin ele însele. Dacă oamenii n'ar trebui să fie decât negustori sau comptabili; dacă n'ar trebui să aibă alte idei decât acelea cari se leagă cu meseria lor; de ar trebui să semene toți cu neghiobul, care n'are alta plăcere câmpenească de cât aceea de a ședé pe terasă ca să 'și fumeze luleaua și să 'și bea porterul (un fel de bere engleză) sau cu gentilomul dela țară, pentru care pădurile nu sunt altceva decât niște locuri unde se vènează și care nu vede în plantele sêlbaticice de cât niște mărcini și care clasează animalele în sêlbaticice, parasite și domestice: atunci într'adevăr ar fi nefolositor a învăța altceva decât aceea, ce ne poate face dibaci și să ne umple punga și hambarul. Dar dacă există lucruri mai vrednice de ambiția noastră, dacă lucrurile, cari ne încunjură, pot slugi la altceva decât la baterea banilor; dacă mai sunt în noi și alte însușiri de exercitat decât poftele sensuale; dacă plăcerile pe cari le procură artele, poezia, știința și filosofia sunt de oarecare însemnătate pentru fericirea noastră: atunci e de dorit, ca înclinarea instinctivă, pe carea o arată ori ce copil, ca să observe frumșețile firii și ca să studieze fenomenele, să fie încurajată. Totuși chiar acestui utilitarism grosolan, care face pe oameni să creadă că e de ajuns să vii pe lume și să o părăsești fără a te informa de ceea ce cuprinde ea, poate să-i convie acest metod. Se va vedé, ori cât de puțin va cugeta cineva la aceasta, că cunoașterea legilor vieții este cea mai însemnată dintre toate și în toate privințele; că aceste legi, nu numai presidă la toate gândirile noastre, dar prin implicare stăpânesc și toate afacerile publice și particulare, întregul negoț, toată politica, toată morala și că prin urmare fără înțelegerea acestor legi nu vom ști să călăuzim bine, nici ca oameni, nici ca cetățeni! Se va mai vedé, că legile vieții sunt esențial aceleași în întregul regn organic; mai mult încă, că ele nu pot fi înțelese în manifestările lor complexe decât atunci, când au fost înțelese în manifestările lor cele simple; și când vom fi văzut aceasta, vom simți asemenea că, înlesnind copilului dobândirea acestor cunoștințe de cari el e așa de lacom, încurajându-l la aceasta cale nu facem altceva, decât să 'l conducem ca să adune materialurile brute ale unei viitoare organizațiuni a științei, materialuri cari vor da într'o zi spiritului său elementele acestor generalizări puternice ale științei, de cari avem nevoie spre a călăuzi înțelepțește faptele noastre.

(Va urma.)

IOSIF IEROTEIU BELEȘ.

Subsemnații cu inimă întristată aducem la cunoștință mutarea la cele eterne a neuitatului și bunului nostru părinte

Iosif Ieroteiu Beleş,

Archimandrit, asesor al Consistorului metropolitan, fost Vicariu Episcopesc și președinte al Consistorului gr. or. român din Oradea-mare,

care după un morb greu și îndelungat, împărtășit cu Sfintele Taine, și-a dat blândul și nobilul suflet în mâinile Creatorului astăzi în 28 Iuliu (10 August) la oare ce 2 dimineața, în anul 78 al etății, și 56 al serviciului preoțesc.

Înmormântarea se va face Duminecă, în 30 Iuliu (12 August) din sfânta biserică a Totvarădiei la 10 oare ante meridiane.

Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

Totvarădia, la 28 Iuliu (10 August) 1900.

Vasilie Beleş, protopresbiterul Radnei și soția Sofia Ișfănescu; — Ioan Beleş, notar publ. reg. în Arad și soția Aurelia născ. Răcz de Caransebeș, cu fii lor: Eugen, Felicia, Flora și Aurel; — Aurel Beleş, ingener la căile fer. în București și soția născ. Catinca Stănescu, cu fii lor: Ionel, Aurel și Mărioară; — Ioan Beleş, paroch gr. or. rom. în Odvoș, es frate.

A P E L.

De sub tutela stricățiunii, sub care a ajuns prin nesocotința atâtor reformatori închipuiți, societatea omenească se poate emancipa numai prin școală. Aceasta este izvorul luminii celei de-a pururia fitoare, și cine dorește fericire vremelnică și vecinică, de aici trebuie să-și adape sufletul însătoșat.

Poporul român, falnica santinelă a civilizațiunii romane și-a putut conserva individualitatea milenară, numai aderând în mod fanatic la strămoșeștile sale instituțiuni culturale. Inzestrat încă dela sinul mamei sale cu arma cea nebiruită a credinței lui Christos, Românul tot deauna și-a privit limba concrecută cu legea sa. De aici și școala poporului român ni-se înfățișează totdeauna ca școală strins alipită de biserică, sau astăzi ca școală confesională. Și până când întru ale creșterii preste tot vom adera morțiș la școala confesională, până atunci nu se va stinge viața din poporul românesc, de oare-ce Christos este viața cea vecinică și ceea-ce se face sub scutul seu, este de trăinicie perenă.

Un măestru întru ale școlăii zice: „Școala este învățătorul.“ Această axiomă ne învață, că fiind învățătorul la culmea chemării sale, din școala sa vor eși numai oameni saturați de lumina cunoștinței, adecă de cei-ce rivnesc numai după fapte bune.

De aici au purces și învățătorii gr. or. români din cele 7 protopopiate aradane din dreapta Mureșului, când s'au întrunit în reuniunea lor culturală. Prin povește reciproce și binevoitoare să se cvalifice

tot mai mult și să ajungă odată la acel grad de cultură, ca societatea să fie sigură, că de sub mâna acestor învățători pot eși numai creștini buni și oameni de omenie.

Dar mulțimea esperințelor ajunge la cunoștința omului pre calea tiparului și nu tot insul este în poziția plăcută de a pute răspunde spesele, ce se recer pentru procurarea cărților. Deosebit învățătorii în această provincă sunt persecutați de soarte, și ei tot nu desperează. Nu desperează învățătorul confesional român, de oare-ce știe că Dumnezeu ceartă pre om, dar nu-l părăsește. Nu desperăm nici noi de viitorul nostru, de oare-ce suntem convingși, că Dumnezeu mișcă inimile celor bogați în misericordie; și de aceea venim și rogăm pre toți Românii de bine, dar mai ales pre P. T. DD. autori de opuri, să se îndure grațios a dona bibliotecei noastre modeste câte un exemplar din rodul spiritual, ce li-a ajutat Dumnezeu să creeze, asigurându-i, că pentru tinera noastră reuniune ori ce donațiune va fi considerată de un talant, carele își va aduce roadele sale înzécite!

Opurile, de ori-ce cuprins, sau eventual ori ce donațiuni, rugăm a se trămite la adresa suscrisului președinte în Arad, la seminarul diecesan. La timpul seu ne-vom țene de sântă datorință a aduce călduroasa noastră mulțumită publică tuturor marinimșilor P. T. DD. donatori.

Din ședința ordinară a comitetului central, ținută la 21 Iulie n. c.

Arad, la 4 August n. 1900.

Pentru Comitetul reuniunii:

Prof. Teodor Ceontea, m. p. Florian Cióra, m. p.
președinte. bibliotecar.

AVIS ADMINISTRAȚIONAL.

P. T. DD. abonenți ai foaii Biserica și Școala, cari încă nu și-au înnoit abonamentul pe semestrul al doilea al anului 1900, sunt prin aceasta rugați a grăbi cu trămitemea competenței.

Pentru admin. tipogr. diecesane:

Teodor Ceontea,
profesor.

C O N C U R S E.

De nou se escrie concurs pentru deplinirea parochiei din comuna Vecherd, protopiatul Orăzii-mari, cu termin de alegere pe 3/16 Septembrie 1900.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu intravilanul, și supra edificatele; 2) Pământul parochial 9 jugere catastrale și 641°□; 3) Competința de clacă 32 coroane; 4) Competința de bir 12 cubule grâu de pâne și 7 cubule orz; 5) Venitele stolare usuate, și 6) Competința de pășunat pentru 3 vite.

Acestea emoluminte se vor întreg din partea statutului conform calificațiunei alegendului.

Totodată se notează, că contribuțiunea erarială după pământul parochial o solvește comuna bisericăască.

Doritorii a ocupa aceasta parochie au să-și înainteze recursurile lor instruate conform dispozițiunilor din Regulamentul pentru parochii, subsemnatului până în 1/14 Septemvre a. c., având până la alegere a-se presenta în

vre-o Dumineca sau sârbătoare în biserica din Veherd, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.
Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. protopresviter.

—□—

Se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești **Husaseu**, ppiatul Tinca, comitatul Bihor, devenit vacant prin rezoluțiunea Ven. Consist. din Oradea-mare de dtul 18/31 Iulie a. c. Nr. 625, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune:

1) 8 holde de pământ 100 coroane; 2) Bani numărari 500 cor.; 3) Pentru lemne de încălzit aduse acasă din care se va încălzi sala de învățământ 50 cor. 4) Cvatir și grădină; 5) Cvinevenalul conform Regulamentului; 6) La înmormântări mari 1 cor. 20 fil., mici 60 fil. Alesul va fi totodată și cantor.

Recurenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din loc, iar recursele lor adresate Com. par. le vor subșterne subscribului protopop în Méhkerék u. p. Kätegyán. Husaseu 21 Maiu 1900.

Com. parochial.

În conțelegere cu mine; **NICOLAE ROCSIN**, m. p. prot.

—□—

Să publică concurs, pentru deplinirea definitivă a parochiei vacante **Selegeni**, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Venitele sunt: 1) usufructul unei jumătăți de sesie de pământ; 2) birul de câte 1 măsură de cucuruz sfărâmat dela 85 case; stolele îndatinate și grădina parochială, cari toate laolaltă, împreună au întregirea dotației (congrua) sperată din visteria statului, dau venitul anual recerut la parochiele de cl. III.

De locuință, până la edificarea casei parochiale, se va îngriji parochia.

Recurenții sunt avisați a-și trimite recursele lor, ajustate conform prescrișelor regulamentare, pe calea Prea On. oficiu protopresbiteral din Buteni (N.-Buttyin) și a se prezenta în st. biserică, în careva Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.
Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **IOAN GEORGIA**, m. p. ppresbiter.

—□—

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din **Térgoviște**, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala” din Arad.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursele lor cu următoarele documente: 1. Estras matricular de botez; 2. Absolutoriu pedagogic; 3. Atestat de calificare învățătoarească într'una de limba maghiară; 4. Atestat de moralitate, dacă a fost și până acum învățător; 5. Atestat de serviciu neintrerunt prestat până acum și 6. Declarațiune că, pe basa serviciului din altă parochie, începând de când își formează pretensiune la cvinevenal? Iar pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sfântă biserică din Térgoviște.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) În bani gata 310 cor.; b) 4 jugere pământ à 40 cor. jugerul 160 cor.; c) 13 măji metrice bucate, parte grâu, parte cucuruz, à 10 coroane maja, 130 cor.; d) Pentru lemne, din cari se încălzește și sala de învățământ, 60 cor.; e) Pentru scripturistică 10 cor.; f) Pentru conferință 20 cor.; g) Locuință liberă, cu 2 încăperi, bucătărie și cămară și grădină de 1 juger, jumătate intra-și jumătate extravilan.

Întreagă dotația anuală, socotită în bani, atinge cifra de 800 coroane.

Cântăreții vor fi preferiți.

Alesul învățător, fără altă retribuție, va avé să conducă strana dreaptă.

Se observă că alesul învățător, până se va termina biserica cea nouă, va avé să locuiască numai o odac și bucătăria, fiind a doua odac adoptată de capelă.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a recomanda pe alesul spre întărire definitivă numai după probă de un an.

Concursele se adresează comitetului parochial prin oficiul protopresbiteral gr. or. român din Bélincz (Temes megye).
Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: **GERASIM SĚRB**, m. p. protopresbiter, inspector școlar.

—□—

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din **Ohaba-Forgaciu**, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala” din Arad.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) În bani gata 450 coroane; 2) În naturalii 930 lit. grâu și 930 lit. cucuruz, socotite în bani circa 200 coroane; 3) 32 metri lemne, din cari are a să încălzi și sala de învățământ; 4) Locuință frumoasă, constatatoare din 2 odăi, bucătărie și cămară; grajd de vite lângă locuință și grădină de legumi; 5) Pentru scripturistică 10 cor. și 6) Pentru conferință, când participă 12 cor. Întreagă dotația, socotită în bani, este aproximativ de 800 eor.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursele lor cu următoarele documente: a) Estras matricular de botez; b) Absolutor de pedagogie; c) Atestat de calificare învățătoarească întruna cu limba maghiară; d) Atestat despre eventualul serviciu prestat mai înainte și e) Declarațiune că, pe basa serviciului din altă parochie, începând de când își formează pretensiuni la cvinevenal? Iar pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Ohaba-Forgaciu.

Se observă că, dintre concurenți va fi preferit cel care va fi în stare să conducă un cor vocal; precum și aceea că, alesul învățător, fără altă retribuție, va avé să îndeplinească și serviciul cantoral.

Concursele se aștern pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. român din Belincz (Temes megye) comitetului parochial din Ohaba-Forgaciu.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: **GERASIM SĚRB**, m. p. protopresbiter, inspector școlar.

—□—

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din **T. Secaș**, se publică concurs cu termen de alegere pe **13 August** st. v. a. c.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursele lor cu următoarele documente: 1) Estras matricular de botez; 2) Absolutor de pedagogie; 3) Atestat de calificare pedagogică într'una cu limba maghiară; 4) Atestat despre eventualul serviciu prestat mai înainte și 5) Declarațiune că, pe baza serviciului din altă parochie, începând de când își formează pretensiuni la cvinevenal; iar pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din T. Secaș.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) În bani gata 600 cor.; b) Pentru lemne 106 cor.; c) Pentru adusul lemnului 34 cor.; d) Pentru scripturistică 10 cor.; e) Pentru conferință 20 cor.; laolaltă 770 coroane; f) 2 jugere de pământ, care însă de present. fiind tufis și ganiu, nu se pot folosi; g) Locuință liberă, cu

o chilie și bucatărie și cu grădină de legumi în mărime de 400 stângeni; h) Dela fie-care înmormântare 40 fileri.

Computată în bani întreagă dotația, trece ceva peste 800 coroane.

Alesul învățător, fără alta retribuție, are să facă și serviciul cantoral în biserică; iar din lemne să încălzească și sala de învățământ.

Concursurile se aștern pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belincz (Temesmegye) comitetului parochial din T.-Secaș.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, m. p. protop. inspect. școlar.

—□—

Pe temeiul §-lui 58. p. 5. a Regulamentului pentru organizarea învățământului, din oficiu se escrie concurs pe stațiunea învățătorească dela școala română gr. or. confesională din comuna Labașinț (protopopiatul Lipova) cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Dotațiunea anuală, împreună cu aceasta stațiune, e următoarea: 1) Salar anual în bani gata 624 cor.; 2) 4 jughere livadă fânaț, cu un venit anual de 100 cor.; 3) Grădină intravilană de 1/2 jugher; 4) 5 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ; 5) Spese de conferințe învățătorești 20 cor.; 6) curatorat 20 cor.; 7) Cortel liber cu două chilii în localitatea școlai.

Petenții, cari reflectează la acest post, au să-și înainteze petițiunile în regulă protopresbiterului inspector școlar din Lipova (B.-Lippa) cu espresa declarare a pretensiunilor de evincvenal, întru cât ar fi mai servit în alta comună. Petenții se vor prezenta în sta Biserica din Labașinț pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic) Arad, din ședința consist. dela 25 Iuliu (7 August.) 1900.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din comuna Bătuța, protopresbiteratul Radna, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumintele împreună cu acest post sunt: Bani gata 500 coroane; 2) jumătate sesiune de pământ estravilan, prețuit cu arândă anuală de 100 coroane; 3) pentru conferințe 12 cor. 4) Pentru scripturistica 8 coroane; 5) 20 metri lemne de foc pentru învățător și școală; 6) Cortel liber cu 2 odăi, cămară, grajd și grădină de 100 m. □.

Recurenții vor avé să se prezinte în sfânta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, având alesul a provide strana fără altă remunerațiune.

Recursele au a se înainta Pré On. Domn Protopop Vasile Beleş, în M.-Radna.

Bătuța, din ședința com. paroch 20 Iuliu. 1900.

Adam Dehelean, m. p. Iosif Crișan, m. p.
președinte. notar.

În conțelegere cu mine: VASILIE BELEȘ, protopresb. și inspector școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățătoare dela școala III-a de fete, rom. ort. de nou înființată din comuna Cuvin, protopresbiteratul și inspectoratul M.-Radna, se escrie concurs cu termen de alegere 30 de zile dela prima publicare, adecă Duminecă în 3/16 Septembrie a. c. pe lângă următoarele emoluminte:

1) În bani gata 600 coroane, solvite în rate lunare anticipative; 2) 7 stângeni de lemne, din cari se va în-

călzi și sala de învățământ; 3) Conferința 10 coroane; 4) Scripturistica 10 coroane; 5) Curatorat 30 coroane; 6) Cvartir liber cu 2 chilii, cuină, cămară, podrum, grajd, precum și grădină de legume.

Dela recurenți se poștește: 1) Testimoniu despre absolvarea preparandiei; 2) Testimoniu de ecalificație, în lipsa căruia recurențele nu se admit la candidare; 3) Atestat dela superioritatea școlară, despre conduita și purtarea morală, respective despre serviciul prestat până acum. 4) Declarațiune, că pe baza serviciului din altă comună, dela care dat începând își formează concurența pretenșiune la evincvenal; 5) Recurențele să dovedească destoinicia în lucrul de mână, pe care va avea a-l propune fără altă remunerație atât elevilor din școala cotidină, cât și celor din școala de repetiție, precum și economia de casă și legumărit.

Recursele, instruate cu documintele sus înșirate, și adresate comitetului parochial rom. ort. din Cuvin, să se trimită P. On. Domn protopresbiter și inspector școlar Vasile Beleş, în M.-Radna, până la 2/15 Septevre a. c.

Iar reflectantele sunt poftite, ca până în ziua alegerii să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică, spre a-se arăta poporului.

Cuvin, din ședința comitetului parochial rom. ort. ținută la 5 August (23 Iulie) 1900.

Teodosiu Moșiu, m. p. Dimitrie Popoviciu, m. p.
preș. com. paroch. not. com. par

În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, m. p. protop. insp. școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea parochiei vacante din comuna Ghișlaca ppresbiteratul Beliu, se publică de nou concurs cu termen de alegere în 27 August (9 Sept.) a. c.

Beneficiul anual este: a) Intravilanul și locuința cu 3 chilii, cuină, camară și supraedificate economice, cu arenda anuală de 120 coroane; b) Pământ parochial de 18 cubule sâmănătură, a căruia arindă anuală aduce mai puțin un venit de 320 coroane; c) Competință de pășunat evaluată la 20 coroane; d) Birul dela 160 numere de case câte 1/2 măsură (brădie) cucuruz 160 coroane; e) Ștoalele usuate 200 coroane.

Cei cari doresc a ocupa acest post de paroch de a III. clasă sunt poftiți ca cu observarea §-lui 18 din Regulament, pentru parochii, în cutare-va Duminecă ori sârbătoare să se prezenteze la s. biserică din Ghișlaca spre a-și dovedi desteritatea în rituale și oratorie; iar recursele adresate comitetului parochial de acolo, au a-le trimite la adresa subscrisului în F.-Giriș (F.-Győrös) p. u. Tenke.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: PETRU SERBU, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră din comuna Călacea se publică concurs cu termen de alegere pe ziua de 20 August (2 Sept) a. c. Salariul este de 600 coroane în bani gata, lăcuință acomodată, cu grădină de legumi.

Reflectanții la acest post, au a-și trimite suplicele, adresate comitetului parochial de acolo, la subscrisul în F.-Giriș (F.-Győrös), p. u. Tenke, iar până la alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare au a-se înfățișa la s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântări.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, m. p. protop.

—□—

Urmează în supliment

Supliment la „BISERICA și ȘCOALA“ Nr. 31.
Anul XXIV. — 1900.

Se escrie concurs cu termin de 30 de zile pentru stațiunile învățătoarești din tractul Vașcoului, și anume:

- 1) Gurani-Cociuba, cu salariu de 300 fl., cu toate laolalta computeate și cortel liber.
- 2) Lunca-Hotar: cu salariu de 300 fl. și cortel cu grădina.

Recurenții vor avea a-și trimite petițiunile adjutate cu documentele recerute la subscrișul, adresate comitetelor parohiale.

Beiuș, 26 Iuliu 1900.

Pentru comitetele parohiale concerninte:
VASILIU PAPP, m. p. protopop.

Nr. 5512/1900.

Se escrie concurs pe 4 stipendii à 400 coroane din fundațiunea „Elena Ghiba-Birta.“

Pentenții vor avea să dovedească cu documente autentice,

1. Că sunt născuți în comitatul Arad, Bihor, Bichiș sau Cenad, din părinți de naționalitate română ori greacă și de confesiunea gr. or., cu conformarea parochului competent că și de present aparține atât petentul, cât și părinții la Biserica gr. or. română.

2. Că sunt săraci. Atestatul de paupertate să fie subscris și de preotul competent, în cas de înrudire cu petentul — de protopresbiterul concernent.

3. Progresul făcut în anul școlar expirat 1899 și 1900 prin testimoniu școlar, și purtarea în biserică prin atestat special dela catichetul școlii, ce a frecventat-o.

4. Sunt sănătoși la corp, prin atestat medical.

5. Școala și locul, unde voesc a-și și continua studiile și dacă mai au și alt stipendiu.

6. Petițiunile să fie înaintate la adresa Venerabilului Consistor gr. or. român din Arad până la 12/25 August 1900.

Arad, la 12/25 Iuliu 1900.

Consistorul ort. român din Arad:

Iosif Goldiș, m. p.
Episcopul Aradului.

Nr. 5575/1900.

Se escrie concurs pe un stipendiu de 800 coroane pentru facultatea teologică din Cernăuți. Pențenții vor avea a dovedi cu documente autentice:

1. Că sunt născuți gr. or. români și că și de present aparțin Bisericii gr. or. române.

2. Purtarea în biserică, cu atestat dela autoritățile locale, sub cari se află.

3. Studiile premergătoare; în cas de întrerupere, atestat de serviciu dela întreruperea studiului până acum.

4. Starea materială a părinților, confirmată și de oficiul parochial; în cas de înrudire în conducere-

torul oficiului parochial, dela protopresbiterul concernent.

5. Starea sanitară prin atestat medical.

Petițiunile să fie înaintate la adresa Venerabilului Consistor ort. român din Arad până la 12/25 August a. c.

Arad, la 18/31 Iuliu 1900

Consistorul ort. rom. din Arad:

Iosif Goldiș, m. p.
Episcopul Aradului.

Nr. 5556/1900.

Cu terminul de 12/25 August a. c. se publică concurs pe o catedră dela școala de fete cu internat din Arad, cu salariu anual de 1000 coroane. Acest post, dacă va fi împreunat cu conducerea internatului, aleasa va avea locuința și provisiunea completă în contul acestui serviciu special.

Concurențele vor avea a dovedi, că:

1. Sunt de confesiunea gr. or. română;
2. Sunt cvalificate de învățătoare. Celea cu cvalificațiune superioară vor fi preferite;
3. Atestat de serviciu, dacă au fost în serviciu;
4. Petițiunile să fie adresate Venerabilului Consistor ort român din Arad.

Arad, din ședința Consistorială dela 18/31 Iuliu 1900.

Consistorul ort. rom. din Arad:

Iosif Goldiș, m. p.
Episcopul Aradului.

Să escrie concurs pentru stațiunea învățătoarească din comuna Borșea, tractul Pesteșului comitatul Bihor cu termin de alegere pe 20 August (2 Septembrie) a. c.

Emolumintele începate cu acest post sunt: 1) în bani gata 380 coroane; 2) 10 jugere pământ, parte arător, parte fân și 2 jugere pășune computeate în 100 cor.; 3) 10 tabule de bucate parte grâu parte cucuruz computeat în 100 cor.; 4) 10 caré de lemne prețuite în 20 cor. de net: 300 cor.; 5) pentru cantorat care este începate cu învățământul, stolele usuate și anume: dela mort mare 1 coroață — dela mort mic 40 fl.; 6) pentru conferință 6 coroane; reflectanții au a-și trimite recerșele lor provăzute cu documentele necesare subscrișului în Lugășul-de-sus adresate Comitetului parochial până la terminul sus amintit și a-se presenta în vre-o Do-minecă ori sârbătoare în Sta biserică pentru de a se face cunoscut poporului.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: TEODOR FILIP m. p. protop. inspector școl.

Pentru întregirea definitivă a postului învățătoarească dela școala profesională rom. gr. or. din comuna Araneag în protopresbiteratul Vilagoș, se escrie concurs cu terminul de alegere pe ziua de 27 August (9 Septembrie) a. c. Dotațiunea anuală împreunată cu acest post este, afară de locuință cu 2 chilii, cuină, cămară și grajd, cu grădina de 400 □: 1) În bani numărar 240 cor.; 2) 1/2 sesiune de pământ estravilan, pentru care usufructuantul are a solvi și contribuțiunea, prețuit în 280 cor.; 3) Lemne de foc pentru învățator 32 metri cubici, prețuite în 80 cor.; 4) Diurne de conferințe 20 cor.; 5) Paușal de

scripturistică 10 cor; 6) De la înmormântări unde va fi poftit 1 cor. fără liturgie, iar cu liturgie 2 cor.

Doritorii de a ocupa acest post au să producă: 1) Estras de botez, adeverind că este român de re^l. gr. or.; 2) Testimoniu despre absolvarea preparandiei; 3) Testimoniu de calificare învățătoarească; 4) Atestat despre serviciul neîntrerupt ca învățător prestat până acum; 5) Atestat de conduită morală; 6) Declarațiune că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățător, de când își formează pretențiunea la cvinvenal.

Alegândul învățător este și cantor, și are are a instrua elevii școlari în cântările liturgice bisericești.

Recurenții sunt poftiți petițiunile astfel ajustate și adresate comitetului parochial, a-le subșterne Prea Onoratului oficiu protopresbiteral în Vilagoș, până în 25 August (7 Septembrie) 1900, iară până la ziua alegerii a se prezenta poporului în biserică spre a 'și arăta desteritatea în cântare și tipic. Presentarea recurenților ori a altora în numele lor în ziua de alegere este interzisă.

Araneag, în 9/22 Iuliu 1900.

Manase Popescu, m. p.

Pavel Dirlea, m. p.

preot și preș. com. par.

notar com. par.

—□—

Pe baza decisului Comitetului parochial din 8/22 Iulie a. c. se publică concurs pe stațiunea de învățătoare la școala de fete din comuna **Nadăș**, comitatul Arad, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.” Pe lângă următoarele emolumente: 1) Bani gata 600 cor.; 2) Scripturistică 20 cor.; 3) Conferință învățătoarească 20 cor.; 4. Lemne de foc pentru învățătoare din cari e a să încălzi și sala de învățământ 72 cor.; 5) Pentru curatorat 16 cor.; 6. Una grădină de legumi pentru învățătoare.

Dela recurente se recere: a) Atestat de botez; b) Testimoniu despre absolvarea cursurilor pedagogice; c) Cvalificațiune învățătoarească și de limba magiară; d) Atestat despre serviciul neîntrerupt de mai înainte; e) Declarațiune, că pe baza serviciului din alta parochie, începând de când i-și formează pretensiune la cvinvenal.

Răcursul astfel ajustat, adresat Comitetului parochial din comuna Nadăș, să se subștearnă până la termenul legal M. O. Domn Acsentie Chirila inspector școlar în Șibindia comitatul Arad.

Nadăș, în 9/22 Iuliu 1900.

George Popoviciu, m. p.

Mihailiț Voluntir, m. p.

preot, gr. or. rom. președinte.

învățător notar com, paroch.

In conțelegere cu: **ACSENTIE CHIRILA**, m. p. preot, inspector școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești vacante dela școlile din **Câmpani Pm. și Vălani Pm.** se escrie concurs cu termen de alegere pe **15/28 August a. c.**

Dotățiunea la **Câmpani Pm.** este: a) În bani gata 160 cor.; b) Grâu 7 cubule 88 cor.; c) Cucuruz 7 cubule 60 cor.; d) Fascle 2 măsuri 10 cor.; e) Lemne 5 stângini 70 cor.; f) Venitele cantonale 40 cor.

Dotățiunea la **Vălani Pm.** este: a) În bani gata 200 cor.; b) Grâu 6 cubule și c) Cucuruz 6 cubule 132 cor.; d) Fân 60 porțiuni 48 cor.; e) Paie 60 porțiuni 24 cor.; f) 55 pui de găină pentru tăiat 22 cor.; g) 60 fuioare 14 cor.; h) Pământul cu un venit sigur de 60 cor.; i) Dela copii școlari de toate zilele 20 cor.; l) Venitele cantonale 40 cor.

Recurenții au a-și trimite recursurile lor cu documintele necesarii, adresate respectivei Comitate parochiale — protopresbiterului tractual **Elia Moga** în Răbăgani până la **13/26 August a. c.** iar până înainte de ziua alegerii recurenții să se prezenteze în atare Duminecă ori sârbătoare

în bisericile de acolo pentru a-și arăta desteritatea în celea rituale — având alesul — a conduce și strana.

Dat din ședințele comitetelor parochiale **Câmpani Pm. și Vălani Pm.**, ținute la 2/15 și 9/22 Iuliu 1900.

Teodor Buda, m. p.

Ioan Papp, m. p.

Ioan Duma, m. p.

preot președ. ambelor comitete.

notarii comitetelor.

In conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresbiterul **Beiușului**.

—□—

Pentru stațiunea învățătoarească vacantă **Săucani**, inspectoratul **Beiușului**, conform ordinațiunei Ven. Consistor orădan de sub Nr. 515, Sc. se escrie concurs cu termen de alegere pe **27 August (9 Septembrie)** a. c. pe lângă salariul sistemizat la 9 Octobrie 1893 și anume:

1) În bani gata 240 cor.; 2) 90 Hctl. 60 l. cucuruz 81 cor. 98 fil.; 3) 8 stângeni de lemne 160 cor.; 4) Pământul cantoral 90 cor.; 5) Venit din grădină școl. și alte acid. 32 cor. De tot: 603 cor. 98 fil.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune să avisează a-și trimite recursurile cu documintele necesarii până la **25 August (7 Sept.)** adresate Comitetului parochial din **Săucani** — subșterului protopresbiter în **Robogány** — iar până la ziua alegerii recurenții să îndreptătesc a se prezenta în atare Duminecă sau sârbătoare în biserică din **Săucani** — spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic — având alesul a conduce și strana în biserică — și toate celea-ce cad în competența cantorelui.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresbiterul **Beiușului**.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești dela școala confesională rom gr. or. din **Spatta**, protopresbiteratul **Lipovei**, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt: 1) În bani gata 240 cor.; 2) 20 meți (chible) cucuruz în bômbe, în preț de 80 cor.; 3) 10 meți (chible) de grâu, în preț de 60 cor.; 4) 4 jughere pământ, arătură și fenaț, ce dă un venit anual de 60 cor.; 5) 20 metrii de lemne pentru învățător, în preț de 60 cor.; 6) Pentru conferința învățătoarească 8 cor.; 7) Pentru scripturistică 6 cor.; 8) Pentru curatoratul școlii 18 cor.; 9) 12 metrii de lemne pentru încălzirea salei de învățământ; 10) Cvarțir liber și grădină de legumi; 11) Un ajutor sperativ dela stat, ori dela Ven. Consistoriu, circa 100 coroane.

Dela reflectanți se recere:

a) Se poșeadă cvalificațiunea recerută prin lege.

b) Atestat despre serviciul neîntrerupt, prestat mai înainte și

c) Declarațiune, că pe baza serviciului din alta parochie începând, decând își formează pretensiune la cvinvenal?

Recurenții sunt avisați, ca recursurile lor, instruite cu documintele aci mai sus arătate, și adresate comitetului paroch. în **Spatta**, să le subștearnă până la termenul mai sus pus, P. On. Domn protopresbiter **V. Hamsea**, în **Lipova (B.-Lippa)**, precum și a se prezenta până în ziua alegerii, în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din **Spatta**, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Spatta, în 11/25 Iunie 1900.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, m. p. protopresbiter.

—□—

Nrul 3945/1900.

Pentru deplinirea catedrei de economie și științele naturale la *institutul pedagogico-teologic ort. român din Arad* se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție a acestui concurs.

Salarul fundamental e de 1800 coroane și cvinvenalele de 200 coroane.

Petenții vor avea să dovedească, că sunt fi bisericii gr. or. române și au cvalificațiunea prescrisă de lege. — Cei aplicați deja să adneseze și atestate de serviciu.

Specialiștii în agronomie sunt preferiți.

Arad, din ședința consistorială dela 13/26 Iuliu n. 1900.

Iosif Goldiș, m. p.

Episcop.

—□—

Se escrie concurs, pentru deplinirea stațiunilor învățătoresști din inspectoratul Șilindiei, cu termenul de alegere de 30 de zile dela prima publicare.

1. **Șilindia.** Emolumintele sunt: In bani gata 600 cor., 24 metri de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ; scripturistica 10 coroane; conferință 20 cor.; cuartir liber cu grădină de legumi.

2. **Hodiș,** cu venitele: In bani gata 600 coroane; 20 metri de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ; scripturistica 6 cor.; conferința 12 cor.; cuartir și grădină pentru legumi.

Doritorii de a ocupa vre una dintre aceste stațiuni, sunt poștiți ca recursse ajustate, cu toate documentele, prescrise, prin lege și cu atestat despre serviciul, neîntrerupt prestat mai înainte și declarațiune, ca pe baza serviciului începând de când își formează pretensiune la cvinvenal? adresate, comitetului parochial din respectivă comună, să se trimită M. On. Axentie Chirila, inspect. de școale în Șilindia (Șilingia), având până la alegere a-se presenta în Sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Comitetele parochiale.

În conțelegere cu mine: **AXENTIE CHIRILA, m. p.** preot, inspect. școl.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea parochiei din comuna **Micalaca**, comitetul Aradului, devenită vacantă după moartea repositului paroch Ioan Cióra — cu termen de alegere pe 14 Sept. v. an. c.

Beneficiul încopeiat cu aceasta parochie e una sesiune parochială constatatoare din 45^{1/2} jugere pământ arătoriu, birul preoțesc dela 214 case, dela cele cu pământ una măsură grâu, fără pământ 50 cruceri, dela jeleri 25 cr. și stolele îndatinete.

Toate acestea computându-se la olaltă, după detragerea contribuțiunei și altor dări publice dau un venit anual cel puțin 900 fl., fiind parochia de clasa primă. Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați a-și subșterne petițiunile lor ajustate cu testimoniul școlastic și anume: despre absolvarea alor 8 clase gimnasiale și maturitate, despre absolvarea s. teologii și depunerea esamenului de cvalificațiune preoțească pentru parochii de clasa primă, atestat de moralitate, precum și atestat despre serviciul bisericesc prestat; astfeliu petițiile instruate conform § 15. lit. a) din regulamental pentru parochii,

adresate comitetului parochial din Micalaca să se trimită Prea On. Domn protopresbiter Moise Bocșianu în Arad până în 15/28 August a. c. inclusive, iar până la expirațiunea concursului au a să presenta la Sta biserică din Micalaca pentru a-și dovedi desteritatea în cele rituale și orătorie.

Dat din ședința comitetului parochial din Micalaca, ținută în 28 Iunie (11 Iulie) 1900.

Todor Păcurar, m. p.

Savu Bugariu, m. p.

preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu protopopul tractual: **MOISE BOCȘANU.**

—□—

Pe stațiunea învățătorescă dela școala gr. or. română din **Margine**, protopresbiteratul Orăzii-mari, se escrie concurs cu termen de alegere pe 20 August (12 Septembrie) 1900.

Emolumintele sunt: 1) Dela 85 Nri de case câte 2 cor. 110 cor.; 2) Dela 85 Nri de casă câte 1 mēs. bucate à 2 cor. 170 cor.; 3) Pământ arător 16 jug. à 10 cor. 160 cor.; 4) Intravilanul școalei 20 cor.; 5) Zilo de lucru cu plugul ori carul 35 à 2 cor. 40 filer, iar cu mânilor 50 à 80 filer 124 cor.; 6) Lemne pentru școală și învățator 30 cor.; 7) Pentru scripturistica 10 cor.; 8) Venitele cantorale 40 cor.; de tct: 724 cor.

Recursse ajustate conform prescriselor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII. din 1879, adresate comitetului parochial din Margine, să se trimită subșcrisului în Oradea-mare până inclusive 13/31 August a. c., având recurenții în vre-o Duminecă ori sərbătoare a-se presenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA, m. p.** protopresbiter inspector școlar.

—□—

Se escrie concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“, pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătoresști:

1. **Aldești.** Emolumintele sunt: 424 coroane în bani; 7 șinice grâu 84 cor.; 3 șinice cucuruz 30 cor.; lemne 3 stângeni 42 cor.; pentru sala de învățământ 3 stângeni; venitele cantorale 20 coroane și anume dela înmormentări cu liturgie 2 coroane, iar fără liturgie 1 coroaună; apoi cvartir cu supraedificate și grădină de legumi.

2. **Mustești.** Cu salariu de 181 coroane în bani; pentru fên 15 coroane; 6 șinice grâu 72 coroane; 6 șinice cucuruz 60 coroane; patru stângeni de lemne; 1/2 sesiune de pământ estravilan, parte arător, parte fênaț, care aduce un venit anual de 224 coroane; venitele cantorale, circa 12 coroane, și cvartirul cu grădină.

Sarcinile publice le va suporta alesul.

Recurenții sunt avisați, ca recursse, instruate cu documentele recerute, cu atestat despre serviciul neîntrerupt de până acum și cu „Declarațiunea“, că pe baza serviciului prestat în altă comună, de când își formează pretensiune la cvinvenal?, adresate respectivului comitet parochial, să le subștearnă P. On. Domn Ioan Georgia protopresbiter în Buteni (N. Buttyin), având până la alegere, să se presenteze în vre-o Duminecă ori sərbătoare, în s. biserică din comuna la care au recurs, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Comitetele parochiali.

În conțelegere cu: **IOAN GEORGIA, m. p.** protopresbiter inspector cercual de școale.

—□—

Pentru întregirea definitivă a postului de învățătoriu dela școala noastră confesională gr. or. română din Teș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și școala” din Arad.

Reflectanții la acest post au se-și instrueze concursurile lor cu următoarele documente:

1) Estras matricular de botez; 2) Absolutoriu de pedagogie; 3) Atestat de calificare pedagogică întruna cu limba maghiară; 4) Atestat despre eventualul serviciu prestat mai înainte și 5) Declarațiune că, pe baza serviciului din altă parohie, începând de când își formează pretensiuni la evincenal?; — iar pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Teș.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) în bani gata 433 coroane 26 fl.; b) În naturalii 29 meți, jumătate grâu, jumătate cucuruz; c) 3 jugere pământ, $\frac{1}{2}$ estravilan, iar jumătate juger intravilan lângă școala; d) 24 metri lemne, din cari este a să încălzi și sala de învățământ; e) Pentru scripturistică 4 cor.; f) Pentru conferința învățătorescă 12 cor.; g) Dela înmormântări, de fie-care înmormântare 40 fileri și h) Locuință liberă în localitatea școlii cu 2 chilii și bucătărie.

Întreagă dotația anuală, socotită în bani, apropie 800 coroane.

Alesul învățătoriu, fără altă retribuție, are se face și serviciul cantoral.

Concursurile se aștern pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belincz (Temes-megye) comitetului parochial din Teș.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine; GERASIM SĚRB, m. p. protop. gr. or. rom.

—□—

Pentru întregirea definitivă a stațiunii învățătoresci dela școala confesională gr. or. română din Drăgoești, protopresbiteratul Belintului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în organul diecesan „Biserica și Școala” din Arad.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) În bani gata 345 coroane; 2) În naturalii: 15 meți grâu și 12 metri cucuruz; 3) $2\frac{1}{2}$ jugere pământ arătoriu; 4) 32 metri lemne, din cari este a să încălzi și sala de învățământ; 5) Pentru scripturistică 10 coroane; 6) Pentru conferință 10 coroane; 7) Pentru adunarea generală 10 coroane și 8) Locuință liberă lângă școala, cu grădină de 800 stingeni cuadrați. Întreagă dotația anuală, socotită în bani, ar fi aproape 800 coroane.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursurile lor cu următoarele documente: a) Estras matricular de botez; b) Absolutoriu pedagogic; c) Atestat de calificare învățătorescă, întruna cu limba maghiară; d) Atestat despre eventualul serviciu prestat mai înainte; e) Declarațiune că, pe baza serviciului din altă parohie, începând de când își formează pretensiuni la evincenal?

Alesul învățătoriu, fără altă retribuție, are să facă și serviciul de cantor; iar concurenții, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și în tipic, au să se infățiseze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sfântă biserică din Drăgoești.

Concursurile să aștern pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. român din Belincz (Temesmegye), comitetului parochial din Drăgoești.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, protopresbiter.

Părinții respective tutorii, cari doresc să-și așeze băeții pe anul școlastic 1900—1901 în internatul gr. or. român diecesan din Beiuș, prin aceasta se avisează ca rugărilor lor de primire să le prezenteze până în 10 August c. n.

În acest, internat afară de tineri gr. or. români, se vor primi tineri de altă confesiune creștină cari frecventează gimnasiul gr. cath. din Beiuș pe lângă respectarea tuturor drepturilor lor religioase cu privire la studiul religiunii și a bisericii lor, dar în internat și acești tineri întru toate sunt a-se acomoda rațiunii și normelor interne.

Tacsa de întreținere cu toate la olaltă e 135 fl., care se solvește în patru rate anticipative și anume: la începerea anului școlastic, la 15 Novembre, 1 Februarie și 15 Aprilie.

Elevii pentru tacsa aceasta vor primi în internat: 1. Locuință; 2. vîpt și anume: a) la dejun lapte cald cu pâine, b) la prânz trei plese și anume: supă de carne, carne, rasol și mâncare groasă cu friptură, c) la cină două plese și anume: mâncare groasă cu friptură și aluat, sau mâncare groasă și friptură; 3. spălat; 4. luminat; 5. încălzit; 6. medic. (Medicinile se solvesc separat din partea respectivilor morboși); 7. scaldă în toată luna odată; 8. În fine superioritatea se îngrijește, ca elevii, pe lângă controla cea mai strictă să fie ajutați în studiere.

Elevii vor avé se aducă cu sine: a) Mai puțin 4 părechi de schimburi de pânză sau de giolgiu; b) Mai puțin șase batiste; c) Doauă părechi de încălțăminte și patru părechi de ciorapi sau obiele; d) O saltea (sac de paie) care de altcum pentru uniformitate se va cumpăra dela superioritatea internatului în preț de 1 fl.; e) Două perini și 4 fete de perină; f) Un șol sau plapumă; g) Operie de vestminte și 3 de încălțăminte; h) 3 ștergare și 2 pepteni, unul rar și altul des; și i) Vesminte de lipsă (uniformă nu se face).

Numai acei tineri vor fi primiți în internat, cari sunt sănătoși deplin, ce se va constata din partea medicului internatului.

Rugările pentru primire, ajustate cu testimoniu școlastic după anul școlastic expirat și cu cartea de botez, sunt a-se trimite la adresa rectorului internatului a Nicolau Diamandi profesor-catichet gr. or. român în Beiuș, mai târziu până în 10 August n.

Dat din ședința internatului ținută în 21 Iulie 1900.

Nicolau Diamandi, m. p. Dimitrie Negrean, m. p. rectorul internatului. președintele internatului.

Se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala gr. or. român din Rippa, protopopiatul Tinca, comitetul B-hor, cu termen de 30 de zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumentele:

1) În bani gata 600 coroane; 2) Cvarțir liber cu grădină de legumi, și 3) Folosirea unei parcele estravilane cu preț de 60 coroane.

Pentru cari alesul va curăți și a încălzi școala.

Reflectanții sunt avisați ca recursurile lor instruate conform Reg. Congr. adresate comitatului parochial din Rippa să le subștearnă subscrișului protopop inspector de școle în Micherechiu (u. p. Kőtegyán), iar până la alegere să se prezenteze în biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Rippa, în 4/17 Iunie 1900.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. protopresbiter și inspector de școle.